

τερλιγκ και το θέατρο του ονείρου» (1919, σ. 144-156), καθώς και του R. Wagner «Το καλλιτέχνημα του μέλλοντος» (1919, τεύχ. 6, σ. 215-218). Το άρθρο του Τ. Άγρα «Αισθητικές απόπειρες» [Β'] απόσπασμα (1919, σ. 342-345) και του Λ. Καρζή «Ορθώσου ενάντια στο κυρίαρχο χάος» (1919, τεύχ. 2, σ. 67-70). Ο Φ. Μιχαλόπουλος δημοσιεύει το άρθρο «'Αντιλογίες' – ελληνομανείς» (1919, σ. 235-240) και την κριτική «'Αντιλογίες' – υστερόντες ιδεολόγοι» (1919, σ. 186-191) και ο Γ. Σταυρόπουλος το άρθρο «Α-φελείς και φιλισταίοι» (1919, τεύχ. 7-8, σ. 253-259).

Στον Μαύρο Γάτο έχουμε την κριτική του Α. Δ. Σιδέρη για *Τα σύγχρονα προβλήματα του ελλητισμού* του Γ. Σικελιού (1920, σ. 132-134) και τη μελέτη του Γ. Σπαταλά «Γιατί σώζεται αποσπασματικό το έργο του Σολωμού» (1919, σ. 18-21).

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

Για τους ποιητές των αρχών του αιώνα, της 'γενιάς του 1907', που περνάνε τη φάση της ωριμότητάς τους, ο πνευματικός τους κόσμος κινείται στα πλαίσια της κρατούσας ιδεολογίας με κάποια ευρυχωρία, κυρίως στους προικισμένους διανοητές. Αίφνης η ποίηση του Σικελιανού δεν είναι απλώς η κατάληξη μιας πορείας αλλά και η διαφοροποίησή της, επειδή αποβλέπει σε ένα όραμα που θα καλύψει τις ανάγκες ενός έθνους, που θα ερχόταν πάλι στο προσκήνιο.

Εξετάζοντας τις τάσεις της πνευματικής παραγωγής που είχαμε κατά το χρονικό διάστημα της πενταετίας 1918-1922, δεν σημαίνει ότι έχουμε να κάνουμε με ένα ενιαίο κλίμα. Ούτε και ότι οι δύο γενιές, όπως τις είπαμε, παρουσιάζουν τις ίδιες ροπές. Στην πρώτη περίοδο, 1918 με 1920, η λογοτεχνική παραγωγή είναι εντυπωσιακά επιβλητική με τα μείζονα ποιήματα του Σικελιανού *Μήτηρ Θεού*, *Το Πάσχα των Ελλήνων*, του Αυγέρη *Το τραγούδι της τάβλας*, του Βάρναλη *Ο Προσκανητής*, και τα επίσης ενδιαφέροντα ποιήματα του Παπατσώνη, κυρίως, και σχετικά των Κλ. Παράσχου, Λευτέρη Αλεξίου, Γεωργίου Δούρα, Νίκου Προεστόπουλου, Φάνη Μιχαλόπουλου, Λέοντα Κουκούλα, Βασίλη Ρώτα. Μπορούν να προστεθούν ακόμη αρκετά ονόματα, περιλαμβάνοντας στον πίνακα και εκείνους για τους οποίους έχουμε την καλή μαρτυρία για το πνευματικό τους επίπεδο, που όμως δεν αποδίδεται με ποιητική αποτελεσματικότητα. Κάποιες από τις 'ποιητικές ιδέες' μπορεί να κριθούν

